

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Галунько В.М., Соловей О.М., Ізбаш К.С.,
Думанський Р.В., Рудниченко С.М.**

**НЕВІДКЛАДНІ ДІЇ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ ПРИ ОФОРМЛЕННІ
ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД**

Навчальний посібник

Херсон-Одеса 2022

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Херсонського факультету
Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол №5 від 30.12.2021 року)*

Рецензенти:

Думанський Дмитро Вікторович, підполковник поліції,
начальник відділу розслідування злочинів у сфері транспорту
ГУНП в Херсонській області

Степаненко Віктор Вікторович, майор поліції, начальник
тренінгового центру ГУНП в Херсонській області,
кандидат юридичних наук, доцент

Автори:

Галуцько Віра Миколаївна, доктор юридичних наук, професор

Соловей Олексій Миколайович, кандидат юридичних наук

Ізбаш Катерина Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент

Думанський Роман Вікторович, магістр права

Рудниченко Світлана Миколаївна, кандидат юридичних наук

Галуцько В.М., Соловей О.М., Ізбаш К.С., Думанський Р.В.,
Рудниченко С.М.

Н? **Невідкладні дії органів національної поліції при оформленні
дорожньо-транспортних пригод / навчальний посібник / за
заг.ред. В.М. Галуцько. – Херсон. Одеса: 2022. – 24 с.**

У навчальному посібнику висвітлені невідкладні дії органів національної поліції при оформленні дорожньо-транспортних пригод.

Навчальний посібник орієнтований на курсантів навчальних закладів системи МВС та працівників органів Національної поліції, а також для всіх хто цікавиться даною проблематикою.

© В.М. Галуцько, О.М. Соловей, К.С. Ізбаш,
Р.В. Думанський, С.М. Рудниченко
© ОДУВС

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ОФОРМЛЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД	5
ДІЇ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПРИ ОФОРМЛЕННІ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД.....	7
ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЩО СПРИЧИНИЛО ПОШКОДЖЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ВАНТАЖУ, АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ, ВУЛИЦЬ, ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕЇЗДІВ, ДОРОЖНІХ СПОРУД ЧИ ІНШОГО МАЙНА	8
ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗА ФАКТОМ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ ОСОБАМИ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ.....	12
ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ	14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20

ВСТУП

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Вік технічного прогресу та збільшення кількості швидкісної техніки призводить не тільки до позитивної практики, а і негативних наслідків як-то транспортних пригод.

Найбільш поширеними є порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами та порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння. Статистика свідчить, що кожного року збільшується кількість ДТП у яких гинуть люди.

Так, у 2019 році в Україні сталося 160 675 ДТП, у яких загинуло 3 454 людини, ще 32 736 були травмовані. У 2020 році в Україні сталося 168 107 (більше на 7 432 ніж у 2019) ДТП, у яких загинуло 3 541 (більше на 87 ніж у 2019) осіб, ще 31 974 були травмовані. У 2021 році 29 545 ДТП, що носять кримінальний характер (на 19,5%, більше ніж 2020), травмовано 3696,загинуло 415 осіб.

Дорожньо-транспортна подія виникає раптово і протікає короткочасно, за долі секунд втрачаються людські життя. Дорожньо-транспортна подія, як правило викликає широкий суспільний резонанс, що створює у суспільстві хибну думку щодо розслідувань цієї категорії правопорушень.

Саме тому, необхідно звернути особливу увагу на першочергові дії органів національної поліції при оформленні дорожньо-транспортних пригод.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ОФОРМЛЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

Оформлення дорожньо-транспортних пригод здійснюється відповідно до вимог:

Законів України: «Про Національну поліцію», «Про дорожній рух», «Про звернення громадян», «Про безоплатну правову допомогу», «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дорожньо-транспортних пригод та виплати страхового відшкодування»;

Кодексу України про адміністративні правопорушення,

Кримінального кодексу України,

Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення» від 17.12.2008 р. № 1086

Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду» від 17 грудня 2008 р. № 1103 та Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», а саме «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення» від 28 жовтня 2015 р. № 888;

Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання» від 17.12. 2008 р. № 1102;

Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою» від 28.12. 2011 р. № 1363

Наказу МВС «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та

підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні» від 07.07.2017 № 575;

Наказу МВС України «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі» від 07.11.2015 № 1395;

Наказу МВС «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України» від 27.04.2020 № 357;

Наказу МВС України «Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України» від 23.05.2017 № 440;

Наказу МВС та МОЗ «Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції» від 09.11.2015 № 1452/735

Наказу МВС України «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції» від 06.11.2015 № 1376

Наказ Міністерства юстиції «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень» від 08.10.98 № 53/5.

ДІЇ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПРИ ОФОРМЛЕННІ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

При надходженні повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду черговий чергової служби органу Національної поліції з метою достовірності прийнятої інформації, надання учасникам дорожнього руху допомоги, забезпечення охорони місця пригоди і безпеки дорожнього руху та оформлення дорожньо-транспортної пригоди направляє на місце ДТП відповідний наряд поліції.

Як правило на місце ДТП без потерпілих виїздить: сектор реагування патрульної поліції (СРПП)- це підрозділ патрульної поліції, який цілодобово забезпечує оперативне реагування на повідомлення про правопорушення або події, у межах компетенції здійснює їх розгляд, а також комплекс превентивних заходів шляхом патрулювання території обслуговування, виявлення та припинення правопорушень, застосування визначених законодавством поліцейських та інших заходів.

У разі наявності потерпілих чи загиблих: слідчо-оперативна група (СОГ)- це організаційна форма взаємодії слідчих (дознавачів), працівників оперативних та інших підрозділів поліції з метою виявлення, фіксації, вилучення слідів кримінального правопорушення, речових доказів, установлення свідків та потерпілих, встановлення осіб, які його вчинили, з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження.

**ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ
ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЩО СПРИЧИНИЛО
ПОШКОДЖЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ,
ВАНТАЖУ, АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ, ВУЛИЦЬ,
ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕЇЗДІВ, ДОРОЖНІХ СПОРУД
ЧИ ІНШОГО МАЙНА (ст. 124 КУпАП)**

У разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, розгляд якого віднесено до компетенції Національної поліції України, поліцейський виносить постанову у справі про адміністративне правопорушення без складання відповідного протоколу та складає схему місця дорожньо-транспортної пригоди або акт обстеження ділянки вулично-шляхової мережі.

Постанова виноситься у разі виявлення адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (стаття 124¹ КУпАП).

Особа, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, звільняється від адміністративної відповідальності за порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, за умови, що учасники дорожньо-транспортної пригоди скористалися правом спільно скласти повідомлення про цю пригоду відповідно до Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

У разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, якщо воно вчинене особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, або його розгляд не віднесено до компетенції Національної поліції України, поліцейський складає протокол про адміністративне правопорушення.

При порушенні правил дорожнього руху водіями транспортних засобів Збройних Сил України або інших військових формувань та Державної спеціальної служби транспорту - військовослужбовцями строкової служби штраф як адміністративне стягнення до них не застосовується. У цих випадках поліцейські передають матеріали про правопорушення

відповідним органам для вирішення питання про притягнення винних до дисциплінарної відповідальності.

Протокол про адміністративне правопорушення складається в письмовій формі відповідно до статті 254 КУпАП. Протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту виявлення особи, яка вчинила правопорушення, у двох примірниках, один із яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

До протоколу про адміністративне правопорушення долучаються:

- 1) письмові пояснення свідків правопорушення в разі їх наявності;
- 2) акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу в разі здійснення його затримання;
- 3) акт огляду на стан сп'яніння в разі проведення огляду на стан сп'яніння;
- 4) інші документи та матеріали, які містять інформацію про правопорушення.

За наявності технічної можливості протокол про адміністративне правопорушення складається в електронній формі з автоматичним присвоєнням йому відповідної серії та номера, який роздруковується за допомогою спеціальних технічних пристроїв.

2. Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. За наявності свідків і потерпілих протокол про адміністративне правопорушення підписується також цими особами.

У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу про адміністративне правопорушення в ньому робиться відповідний запис.

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання, які долучаються до протоколу.

Під час складання протоколу особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права й обов'язки, передбачені статтею 268 КУпАП, про що робиться відмітка у протоколі.

1) пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, трамвайних колій чи технічних засобів регулювання дорожнього руху;

2) самовільне знімання, закриття чи встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху;

3) перешкоду для дорожнього руху, у тому числі забруднення шляхового покриття;

4) пошкодження асфальтобетонного покриття доріг унаслідок руху машин на гусеничному ході;

5) умови та стан шляху, які загрожують безпеці дорожнього руху;

6) порушення нормативів щодо обладнання на дорогах місць проведення ремонтних робіт, залишення дорожніх машин, будівельних матеріалів, конструкцій;

7) порушення або невиконання правил на підприємствах, в установах та організаціях під час розроблення та виготовлення транспортних засобів і деталей до них або інших предметів їх додаткового обладнання, під час проектування, реконструкції та ремонту шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд.

У разі виявлення у особи водія ознак алкогольного сп'яніння (запах алкоголю з порожнини рота; порушення координації рухів; порушення мови; виражене тремтіння пальців рук; різка зміна забарвлення шкірного покриву обличчя; поведінка, що не відповідає обстановці) або ознак наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (наявність однієї чи декількох ознак стану алкогольного сп'яніння (крім запаху алкоголю з порожнини рота); звужені чи дуже розширені зіниці, які не реагують на світло; сповільненість або навпаки підвищена жвавість чи рухливість ходи, мови; почервоніння обличчя або неприродна білість) ***огляд на стан сп'яніння проводиться: поліцейським, який має спеціальне знання, у присутності двох свідків на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування МОЗ та Держспоживстандартом ; або лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря –***

фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту, який пройшов спеціальну підготовку).

Проведення огляду зазначається в акті огляду на стан алкогольного сп'яніння з використанням спеціальних технічних засобів.

У разі відмови водія транспортного засобу від проходження огляду на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу або його незгоди з результатами огляду, проведеного поліцейським, такий огляд проводиться в найближчому закладі охорони здоров'я, якому надано право на його проведення відповідно до статті 266 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Слід зазначити, що протокол не складається у разі вчинення адміністративних правопорушень, у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі, а також порушень правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксованих у режимі фотозйомки (відеозапису).

На місці вчинення правопорушення виноситься постанова у справі про адміністративне правопорушення відповідно до вимог статті 283 цього Кодексу або залишається повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки або паркування транспортних засобів у разі їх фіксації у режимі фотозйомки (відеозапису), крім випадків фіксації в автоматичному режимі правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗА ФАКТОМ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ ОСОБАМИ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

Кримінальний кодекс України розділ XI **КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ** містить 19 статей.

Найбільш поширені, це порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами.

Стаття 286 «Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»:

1. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, що спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження.

2. Ті самі діяння, якщо вони спричинили смерть потерпілого або заподіяли тяжке тілесне ушкодження.

3. Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вони спричинили загибель кількох осіб.

Стаття 286¹ «Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння»

1. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, що спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження.

2. Ті самі діяння, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони заподіяли потерпілому тяжке тілесне ушкодження.

3. Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під

впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони спричинили смерть потерпілого.

4. Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони спричинили загибель кількох осіб.

При надходженні повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду черговий чергової служби органу Національної поліції у разі наявності потерпілих чи загиблих на місце організовує виїзд слідчо-оперативної групи (СОГ): слідчі (дізнавачі), криміналіст, працівники оперативних та інших підрозділів поліції. А також на МП як правило знаходяться працівники СРПП які забезпечують охорону місця пригоди.

Огляд таких місць події визначаються складністю, так як містить багато слідів, як матеріальних так і інформаційних. Огляд місця події проводиться обов'язково незалежно від часу вчинення події.

Прибувши на місце пригоди слідчий вживає заходів щодо огороження відповідними знаковими конусами з метою забезпечення безпеки дорожнього руху на вказаній ділянці. Організовується огляд потерпілих причетних до ДТП у медичних закладах.

Слідчий (дізнавач) в присутності *двох понять і учасників ДТП* фіксує розташування транспортних засобів та проводить виміри, слідів ДТП та інших слідів, що мають відношення до пригоди в протоколі огляду місця події (стаття 237 КПК України). Особлива увага приділяється: слідам транспортного засобу (зокрема ширини слідів та конфігурації малюнка протектора); залишкам освітлювальних і сигнальних приладів, фрагментів корпусу, які до зіткнення належали транспортному засобу, що залишив місце події (знайдення на місці події деяких деталей автомашини); залишкам лакофарбового покриття автотransпортного засобу (пошук проводиться по всій проїзній частині та обочині від місця наїзду чи зіткнення в напрямку руху автомобіля, який зник, а також на одязі потерпілого в місці травмування або поряд з трупом); слідам мастил, гальмівної рідини; сліди контакту транспортного засобу з окремими предметами; пред-

метам, які до зіткнення знаходилися в салоні автомашини: одяг, ділові папери та інші речі; слідам взуття; предметам, які залишені на місці ДТП водієм або пасажирами.

Огляд трупа проводиться за обов'язкової участі судового медика. Спочатку фіксуються поза і розміщення трупа потерпілої особи відносно транспортного засобу, слідів коліс, осьової лінії, узбіччя, нерухомих орієнтирів. Під час огляду одягу трупа зазначається його стан і фіксується наявність різного роду слідів: волочіння, протектора шини, фарби, паливно-мастильних матеріалів тощо.

Слідчий вилучає у визначений спосіб з місця пригоди предмети та інші сліди, що мають причетність до пригоди. Проводить фотовідеофіксацію пригоди, у тому числі за допомогою дронів. Складає схему місця дорожньо-транспортної пригоди і акт обстеження ділянки вулично-шляхової мережі, які долучаються до протоколу огляду місця події. Організовує затримання та перевезення пошкоджених транспортних засобів на майданчик тимчасового зберігання. Встановлює свідків та очевидців даної пригоди.

У разі затримання водія транспортного засобу на місці події, після вчинення ДТП (у разі можливості) необхідно направити на медичний огляд для встановлення вживання спиртних, наркотичних, лікарських чи інших препаратів, однак це потрібно зробити негайно з моменту пригоди. *Проведення огляду на стан сп'яніння учасників цієї пригоди є обов'язковим у закладі охорони здоров'я.* Огляд проводиться у закладах визначених Міністерством охорони здоров'я (спеціальні кабінети у лікарнях, наркологічні диспансери тощо). Результати огляду оформляються актом та висновком лікувальної установи.

Після внесення відомостей до ЄРДР та отримання номеру кримінального провадження, слідчий першочергово звертається з клопотанням до слідчого судді для накладення арешту (отримання тимчасового доступу) на вилучені речі під час огляду та визначає статус і проводить допити всіх учасників ДТП, слідчі експерименти за результатами яких призначає ряд експертиз, які направляє до відповідних експертних установ.

ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ.

Особливістю розслідування ДТП є велика кількість призначення та проведення різноманітних експертиз (судово-медична; медико-криміналістична; судово-біологічна; судово-хімічна; авто технічна; транспортно-трасологічна; трасологічна тощо).

Судово-медична експертиза призначається у разі наявності пошкодження на тілі потерпілих, трупу.

На вирішення експертизи виносяться питання:

- характер та локалізація тілесних ушкоджень;
- причина смерті;
- при житті чи після смерті заподіяні тілесні ушкодження;
- механізм заподіяння пошкоджень, ознаки та ступінь заподіяння
- тип та вид транспортного засобу, яким заподіяно пошкодження
- чи співпадають характер та локалізація тілесних пошкоджень на тілі та на одязі потерпілого

Для дослідження направляється потерпілий або труп та одяг в якому був одягнений, у разі необхідності матеріали кримінального провадження.

Судово-біологічна експертиза призначається у разі виявлення та вилучення з місця пригоди слідів речовини бурого кольору (кров), волосся, частин тіла, одяжі тощо.

Судово-біологічна експертиза встановлює групову, видову належність та тип крові, волосся, належність частин або тканин єдиному цілому.

На вирішення експертизи виносяться питання:

- чи є виявлені плями в салоні (на машині) плямами крові людини;
- якщо так то до якої групи відноситься;
- чи належить потерпілому (трупу);
- чи відносяться знайдені на машині (її частинах, чи в салоні) речовини чи частини тканин до частин людини (мозкової рідини людини).

Для дослідження направляється вилучені марлеві тампони з рідиною бурого кольору або частини тканин тощо, у разі необхідності матеріали кримінального провадження

Судово-автотехнічна експертиза дослідження технічного стану транспортного засобу - досліджується технічний стан транспортних засобів; визначається швидкість руху, гальмівний та зупиночний шлях; час вчинення ДТП; визначення технічних причин втрати керування чи його стійкості; відтворення обстановки шляхом технічних розрахунків та вилучення слідів; оцінка дій водія; перевірка з технічної точки зору правильності показань учасників процесу. Особливістю призначення є те, що в постанові про призначення експертизи вказуються всі вихідні дані, як наприклад:

- *Марка і модель транспортного засобу -AUDI-80;*
- *Технічний стан - справний;*

На вирішення експертизи виносяться питання:

- чи знаходиться в технічно-працездатному стані рульове керування, ходова частина, тормозна система, система освітлення на момент ДТП.

Для дослідження направляється транспортний засіб, у разі необхідності матеріали кримінального провадження

Слід зазначити, що авто технічна експертиза призначається та проводиться після проведення слідчих експериментів для встановлення вихідних даних для автотехнічних експертиз

Судово-транспортно-трасологічна експертиза - досліджуються сліди на транспортних засобах, місце пригоди

На вирішення експертизи виносяться основні питання:

- під яким кутом та якими частинами відбулося первинне контактування транспортного засобу;

- як розташовувались транспортні засоби в момент первинного контактування відносно меж проїзної частини.

Для дослідження направляються матеріали кримінального провадження

Судово-автотехнічна експертиза за обставинами подій-
досліджується обставини дорожньо-транспортної пригоди
На вирішення експертизи виносяться основні питання:

- чи відповідають дії водія і пішохода правилам дорожнього руху;
- чи мав водій технічну можливість запобігти скоєння ДТП;
- якою була швидкість транспортного засобу у момент наїзду;
- якою є допустима швидкість транспортного засобу при даних погодних умовах та умовах видимості;
- чи достовірні з технічної точки зору покази водія (свідків або потерпілого) та інші питання.

Для дослідження направляється матеріали кримінального провадження

Судова експертиза дослідження лакофарбових матеріалів та покриттів – призначається у разі вилучення частин із лакофарбним покриттям

На вирішення експертизи виносяться питання:

- чи є вилучена з місця пригоди речовина лакофарбним матеріалом або покриттям;
- чи є на одязі (предметі) поданих на дослідження нашарування лакофарбних матеріалів;
- якщо так, то який вид даного лакофарбного матеріалу або покриття;
- чи піддавався предмет перефарбуванню, якою фарбою був покритий до цього;
- чи мають порівнювальні покриття (матеріали) загальну родову або групову приналежність.

Судова експертиза цілого по частинам (трасологічна) - досліджуються вилучені з місця пригоди уламки, частини від транспортних засобів на приналежність до транспортного засобу

Для дослідження направляються транспортний засіб, вилучені уламки та матеріали кримінального провадження

ДОДАТОК

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ІВАНІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

77074, м. Іванівськ, вул. Лютого, 24

ПОСТАНОВА про призначення трасологічної експертизи

м. Іванівськ

01.02.2021

Старший слідчий ВРЗСТ СУ ГУНП в Іванівській області майор поліції Іванов І.І., розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 12021230000000476 від 11.01.2021, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України,-

ВСТАНОВИВ:

Досудовим розслідуванням встановлено, що 09.01.2021 близько 06:56 год. на 498 км +238м автодороги Харків – Сімферополь, поруч з с. Олександрівка Іванівського району Іванівської області, мав місце наїзд невстановленого транспортного засобу на мопед Сузукі Летц, без реєстраційного номеру, під керуванням Петрова Петра Петровича, 23.08.1961 р.н. Внаслідок ДТП Петров П.П. загинув на місці пригоди.

Протоколом огляду місця дорожньо-транспортної пригоди від 09.01.2021 оглянуто ділянку на 498 км + 238 м автодороги Харків – Сімферополь. За результатами огляду вилучено мопед Сузукі Летц, без реєстраційного номеру, чорного кольору, деталі та уламки пластику автомобіля. Вилучений компресор Mercedes-Benz запаковано в поліетиленовий пакет №7766821 та вилучені до СУ ГУНП в Іванівській області.

Протоколом огляду від 25.01.2021 оглянуто та вилучено автомобіль Mercedes-Benz S 500 реєстраційний номер АА7777СХ, на якому наявні механічні пошкодження характерні для ДТП. Зазначений автомобіль поміщено на територію подвір'я Іванівського ВП, розташованого за адресою: м. Іванівськ, вул. Мирного, 22.

Враховуючи, що для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання, керуючись ст. ст. 110, 242, 243 КПК України, -

ПОСТАНОВИВ:

1. Призначити по даному кримінальному провадженню траєологічну експертизу, проведення якої доручити експертам Іванівського НДЕКЦ МВС України.

2. На вирішення експертизи поставити наступні питання:

- Чи складала раніше одне ціле компресор пневмопідвіски Mercedes-Benz, який було вилучено в ході огляду місця дорожньо-транспортної події від 09.01.2021 на 498 км + 238 м автодороги Харків – Сімферополь, з автомобілем Mercedes-Benz S 500, реєстраційний номер АА7777СХ, вилученим 25.01.2021?

3. Копію постанови для виконання направити до Іванівського НДЕКЦ МВС України.

4. Для проведення експертизи експертам надати матеріали кримінального провадження /на вимогу/.

5. Для проведення експертизи експертам надати компресор Mercedes-Benz який запаковано в поліетиленовий пакет №7766821 та вилучені до СУ ГУНП в Іванівській області, автомобіль Mercedes-Benz S 500 реєстраційний номер АА7777СХ, на якому наявні механічні пошкодження характерні для ДТП поміщено на територію подвір'я Іванівського ВП, розташованого за адресою: м. Іванівськ, вул. Мирного, 22.

6. При проведенні експертизу дозволити частково знищення об'єкта дослідження.

**Старший слідчий ВРЗСТ СУ ГУНП
в Іванівській області
майор поліції**

І.І. Іванов

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Галунько В.М. Адміністративно-правове забезпечення слідчої діяльності в Україні. Дис.на здобут.докт.юр.наук.12.00.07. Київ.2017.434с
2. Галунько В.М. Взаємодія органів і підрозділів внутрішніх справ України при документуванні та розслідуванні дорожньо-транспортних пригод.С.27-29.URL. http://www.big-lib.com/book/64_Aktyalni_problemi_zapobigannya_ta_protidii_korypcii_i_ohoroni_prava_vlasnosti/6881...
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Кримінальний кодекс України.URL. [akon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text)
5. Про безоплатну правову допомогу.URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дорожньо-транспортних пригод та виплати страхового відшкодування. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3045-17#Text>
7. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення». Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 888.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1086-2008-%D0%BF#Text>
8. Про дорожній рух.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>
9. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Наказ МВС від 07.07.2017 № 575.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>
10. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України. Наказу МВС України від 23.05.2017 № 440.URL.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text> 11. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України. Наказ МВС від 27.04.2020 № 357. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>

12. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Наказ МВС України від 07.11.2015 №1395. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text>

13. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції. Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>

14. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Наказ МВС та МОЗ від 09.11.2015 № 1452/735. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text>

15. Про затвердження порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12. 2011 р. № 1363. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF#Text>

16. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. Наказ Міністерства юстиції від 08.10.98 № 53/5. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

17. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та

швидкість реакції, і проведення такого огляду. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1103.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text>

18. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1086 .URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1086-2008-%D0%BF#Text>

19. Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12. 2008 р. № 1102.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-%D0%BF#Text>

20. Про звернення громадян.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

21. Про Національну поліцію.URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

22. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text> ь

Навчальний посібник

**ГАЛУНЬКО В.М., СОЛОВЕЙ О.М., ІЗБАШ К.С.,
ДУМАНСЬКИЙ Р.В., РУДНИЧЕНКО С.М.**

**НЕВІДКЛАДНІ ДІЇ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ ПРИ ОФОРМЛЕННІ
ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД**

Підписано до друку 30.12.2021. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman»/ Друк різнографія. Ум. друк .арк 1,5.

Надруковано з готового оригінал-макету.

Наклад 50 прим.

Видавництво ОДУВС

м. Одеса, вул. Успенська, 1

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.